

Asia: VN/22704/2021

Lausuntopyyntö työryhmän luonnoksesta kansalliseksi ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmaksi 2030 (KISS2030)

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotettu kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma 2030 tasapainoinen, eli onko kaikki tarvittavat näkökohdat huomioitu?

Luonnoksessa kansalliseksi ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmaksi on Porvoon kaupungin näkökulmasta huomioitu tarvittavat näkökohdat ja suunnitelma on suurimmilta osin tasapainoinen. Suunnitelma on kuitenkin vielä kovin yleisellä tasolla ja Porvoon kaupunki haluaakin nostaa esiin joitakin seikkoja lausuntokierroksella olevasta luonnoksesta. Nämä seikat on esitetty seuraavissa kohdissa.

2. Tarkemmat huomiot luvusta 'Havaitut muutokset, vaikutuskenaariot ja riskit' (Luku 2.2)

Jo havaitut muutokset ilmastossa sekä myös ilmastonmuutokset tulevat vaikutukset on luonnoksessa esitetty laajasti ja perusteellisesti. On selvää, että ilmastonmuutoksella on laajat yhteiskunnalliset vaikutukset, joihin varautuminen pitää ja on myös taloudellisesti kannattavaa huomioida yhteiskunnan eri sektoreilla.

Luonnoksessa nostettiin esiin, että Suomen rajojen sisäpuolella tapahtuvat muutokset näyttävät erityisesti seuraavan vuosikymmenen aikana jäävän verrattain pieniksi. Luonnoksessa todetaan myös, että infrastruktuurin ja rakennetun ympäristön sää- ja ilmatoriskien hallinta vaikuttaa merkittävästi yhteiskunnan toimintavarmuuteen. On kuitenkin huomattava, että kaupunkeja ja kuntia suunnitellaan, rakennetaan ja kehitetään vuosikymmeniksi eteenpäin. Tarvitaan siis ennakkointikykyä, riittäviä tietoja ja taitoja sekä resursseja tämän varautumisen tason ylläpitämiseen.

Yhtenä institutionaalisisena haavoittuvuutena luonnoksessa mainitaan se, että lakisääteiset velvoitteet ja konkreettiset sopeutumistavoitteet puuttuvat monilla toimialoilla. Velvoitteiden ja tavoitteiden puuttuessa viranomaiset voivat vain kannustaa toimijoita sopeutumaan. Kesäkuussa

lausuntokierroksella olleessa luonnoksessa hallituksen esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta ei kuitenkaan velvoitettu kuntia huomioimaan nieluja tai ilmastomuutokseen sopeutumista omissa ilmastosuunnitelmissaan. Porvoon kaupunki lausui tuolloin seuraavaa:

”Siksi olisi kannatettavaa, että sekä sopeutumiseen että nielujen kasvattamiseen liittyvät toimet tunnistettaisiin osana lain vähimmäisvaatimuksia, mutta kuitenkin kuntien omista lähtökohdista käsin niin, (1) ettei kuntien asettamia tavoitteita peilattaisi kansallisiin tavoitteisiin erillisine perustelutarpeineen (2) eikä lain perusteluissa tarkasti ohjattaisi näihin liittyviä sisältövaatimuksia.”

Ilmastolaki, ja sen sisältämät vähimmäisvaatimukset kuntien ilmastosuunnitelmien sisällöksi, voisi siis toimia nyt lausunnolla olevassa luonnoksessa esiin nostettuna lakisääteisenä veloitteena.

3. Tarkemmat huomionne suunnitelman visiosta ja päämääristä (Luvut 2.3 ja 2.4)

Luonnoksessa esitetty visio ja päämäärät tähtäävät laajasti kohti yhteiskunnan sosiaalista, ekologista ja taloudellista kestävyyttä eikä Porvoon kaupungilla ole niistä siten huomautettavaa.

4. Näkemyksenne teemasta 'Kansallisen tason strateginen suunnittelu ja ennakointi' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Teeman tavoitteet vastaavat sinänsä kansallisen tason strategiseen suunnitteluun ja ennakointiin. Tavoitteiden mittaamisen osalta mainitaan muun muassa, että ilmastomuutokseen sopeutumista edistävät toimet sisältyvät hallitusohjelmiin ja, että ministeriöillä tulee olla laadittuna dokumentti, jossa sopeutustoimia on suunniteltu. Huomiota tulee kuitenkin kiinnittää toimien vaikuttavuuteen ja kunnianhimoon, ei pelkästään niiden olemassaoloon. Virastotasolla vaikuttavuutta mitataan tulostulosohjauksen kautta ja vastaavat vaikuttavuustavoitteiden tarkastelut ja niiden mittaaminen tulisi huomioida myös muilla tasoilla.

5. Näkemyksenne teemasta 'Kokonaisturvallisuus ja yleinen huoltovarmuustyö' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

On erittäin hyvä, että ilmastomuutoksen seuraukset sekä niihin varautuminen ja sopeutuminen tunnistetaan osana kokonaisturvallisuutta ja, että nämä integroidaan osaksi kokonaisturvallisuuden mallia ja huomioidaan myös huoltovarmuuden tavoitteissa. Seurantamittareiden osalta luonnoksessa esitetään, että ”YTS on päivitetty siten, että ilmastoriskit ja sopeutumistarpeet on tarkoituksenmukaisella tavalla sisällytetty kaikkiin strategisiin tehtäviin”. Tarkoituksenmukaisuuden sijasta huomiota on kuitenkin kiinnitettävä vaikuttavuuteen (ks. edellinen kohta).

6. Näkemyksenne teemasta 'Ruoka- ja ravitsemusturva' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Porvoon kaupungin näkökulmasta ruoka- ja ravitsemusturvaan sisältyvät tavoitteet ja keinot vaikuttavat loogisilta ja perustelluilta. Kaupungin toimialaa koskeva ilmastoruokaohjelman noudattaminen on kaupungin oman ruokastrategian kanssa sopusoinnussa.

7. Näkemyksenne teemasta 'Infrastruktuuri ja rakennettu ympäristö' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ilmastonmuutoksen riskejä tulee hallita myös rakentamisen ohjauksen kautta. Lainsäädännön kehittämisessä on esityksen mukaisesti tarkasteltava erityisesti kaavojen sisältövaatimuksia koskevia säännöksiä, kaavojen vaikutusten arviointia sekä rakentamista koskevia teknisiä vaatimuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain yleisenä tavoitteena (§1 1.mom) on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä. Rakentamisen ohjauksen tavoitteet (§12 2.mom) on määritelty hyvin samankaltaisesti, eli tavoitteena on edistää rakentamista, joka perustuu elinkaariominaisuuksiltaan kestäviin ja taloudellisiin, sosiaalisesti ja ekologisesti toimiviin sekä kulttuuriarvoja luoviin ja säilyttäviin ratkaisuihin.

Lausunntoluonnoksessa todetaan, että rakentamisen suunnittelun lähtökohtana on terveellinen, turvallinen ja käyttötarkoitukseensa soveltuva rakennus ja, että ympäristöministeriössä käynnissä olevan valmistelun tavoitteena on nostaa ilmastonmuutokseen sopeutuminen vahvemmin olennaisten teknisten vaatimusten asetuksiin. Lisäksi todetaan, että ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevaa velvoite alueidenkäytölle perustuu vuonna 2022 valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.

Maankäyttö ja -rakennuslaki edistää kestävä kehitystä mutta ilmastonmuutoksen sopeutumiseen lain soveltaminen ei yllä. Lainsäädännön kehittämisessä tulisi harkita tarkkaan taloudellisen ja ekologisesti kestävä kehityksen välistä mahdollista ristiriitaa ja tavoitella sellaista vaikutusten arviointia, jonka pohjalta mahdolliset ristiriidat voidaan osoittaa. Tavoitteena pitäisi olla looginen ja samanlaiseen vaikutusten arviointiprosessiin nojaava VAT, maankäyttölaki, rakentamislaki ja teknisten vaatimusten asetukset. Muutokset pelkästään olennaisissa teknisten vaatimusten asetuksissa eivät riitä. Hulevesien hallinnan kannalta muutokset ovat kuitenkin kiireellisiä ja kuntien vastuun kannalta päivitetty ohjeistus on erittäin tärkeää priorisoida. Kaupungistuvien alueiden suunnittelussa tulisi olla käytettävissä riittävästi tutkitusti toimivaa keinovalikoimaa myös hellehaittojen ennaltaehkäisyyn. Parhaimmillaan tämä saattaisi tukea samalla kaupunkiluonnon lisääntymistä, luonnon monimuotoisuutta ja myös yhteisöllisyyttä. Rakentamisen ohjaamiseen liittyvät keinot – värytys, leveät räystäät – tulisi myös ottaa huomioon.

Lausunntoluonnoksessa ympäristöministeriö on vastuussa lainsäädännön kehittämisestä. Ympäristöministeriön on siinä tapauksessa tehtävä tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa, jotta vaikutusten arvioinnin menetelmät ja tarkkuustasot voidaan omaksua siellä missä kaavat.

Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvien investointien tukijärjestelmiä tulisi kehittää. Esimerkiksi hellehaittojen torjuntaan liittyvän korjausrakentamisen tukeminen erityisesti keskusta-alueilla ja tiheästi rakennetuilla alueilla. Myös lämpösaarekeilmiöön, viherryttämiseen ja luonnon monimuotoisuuteen vaikuttamisen mahdollisuudet jo rakennetuilla alueilla tulisi selvittää. Vesihuoltolaitosten viemäroinnin saneeraaminen kaupunkikeskustoissa siten, että niin kutsutuista yhteisviemärijärjestelmistä voitaisiin nopeasti luopua, vähentäisi merkittävästi ilmastonmuutokseen

liittyviä terveysriskejä. Sateisuuden lisääntymiseen sekä sään ääri-ilmiöiden lisääntymiseen liittyvät hulevesitulvat aiheuttavat puhdistamattoman jäteveden purkautumista vesistöihin ja lisäävät siten vesivälitteisten epidemioiden riskiä. Vesihuollon kannalta on sekä ilmaston että energiainfrastruktuurin muuttuessa erittäin tärkeää kiinnittää huomiota myös energiaan jatkuvaan saatavuuteen. Vesihuollon häiriötön toiminta edellyttää, että sähköntuotanto toimii ja jo lyhyetkin sähkökatkot tuottavat ongelmia.

Liikenne- ja viestintäinfrastruktuurin osalta tekstin kunnianhimo on kunnianhimoisempi kuin tavoitteissa ja mittareissa. Suunnitelma jää tämänkin aihealueen osalta kovin yleiselle tasolle ja siihen tulisi lisätä kunnianhimoa. Todettakoon yleisesti myös, että ”Infrastruktuuri ja rakennettu ympäristö” -teeman tavoitteisiin liittyviä seurantamittareita tulee kehittää. Esimerkiksi lainsäädännön ja ohjeistuksen tarkistaminen on ennemminkin toimenpide kuin mittari ellei siihen sisällytetä luvitusta, jonka raportoinnin kautta seurantaa voitaisiin toteuttaa.

8. Näkemyksenne teemasta 'Kuivuusriskien hallinta, luonnonvarojen käyttö ja hoito, luonnon monimuotoisuus ja luontopohjaiset ratkaisut' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Porvoon kaupungin näkökulmasta olisi tarvetta taajamametsien osalta luoda metsätuhoalttiusindeksi suunnittelun ja päätöksenteon tueksi. Ilmaston ääri-ilmiöiden lisääntyessä olisi hyvä olla yksiselitteinen indeksi metsäpalovaaran, tuulituhovaaran ja muiden metsätuhojen suhteen hoidon suunnittelun, kaavoituksen ja esimerkiksi maisematyölupien myöntämisen tarpeisiin. Samalla tai jollakin muulla indeksillä voitaisiin suunnittelussa ennakoida eri toimintavaihtoehtoja esimerkiksi ehdotettujen luontopohjaisten hulevesiratkaisujen suunnittelussa. Taajamissa on runsaasti vanhoja puustoja, jotka eivät helposti sopeudu vedenpinnan korkeuden muutoksiin.

Teeman tavoitteena 13 on ”Luontopohjaiset ratkaisut ovat vakiintuneet ja lisänneet yhteiskunnan varautumista ilmastoriskeihin, parantaneet vesiensuojelua sekä lisänneet samalla luonnon monimuotoisuutta vuoteen 2030 mennessä”. Tavoitteen mittarit koskevat kuitenkin pitkälti maa- ja metsätaloutta. Tämän lisäksi tarvitaan mittareita myös kaava-alueille sijoittuvan rakentamisen luontopohjaisille ratkaisuille. Samalla on varmistettava siitä, että hulevesien viivyttämisen toteuttamistapa ei kaupunkialueilla lisää ilmastonmuutoksen edetessä uusien vektorivälitteisten tartuntatautien riskiä (seisova vesi).

9. Näkemyksenne teemasta 'Terveyden suojeleminen ja edistäminen' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Teemassa käsitellään ilmastonmuutokseen sopeutumista vahvasti helteisiin varautumisen kautta. Ilmastonmuutos tuo kuitenkin mukanaan myös muita terveyteen ja sen edistämiseen liittyviä vaikutuksia kuten selonteon taustaksi tehty ilmastonmuutoksen riski- ja haavoittuvuustarkastelu osoittaa, tosin lähinnä vesilaitosten näkökulmasta. Vaikkakin helteen terveysvaikutukset varmasti ovat vaikutuksiltaan laajimmat ja voimakkaimmat, tulisi teemassa kuitenkin huomioida myös muut terveyteen vaikuttavat tulevaisuuden riskitekijät.

Asumisterveysasetuksen lämpöolosuhteisiin liittyviä toimenpiderajoja tulisi uudistaa siten, että se ottaisi paremmin huomioon herkkien väestöryhmien tarpeet. Tutkimusten mukaan kuolleisuus ikäihmisten ryhmässä lisääntyy jo hellaajan ylittyessä. Erityisesti asumispalvelujen tarjoajia tulisi velvoittaa viilennysratkaisujen järjestämiseen ja haittojen ehkäisy tulisi nykyistä paremmin ottaa huomioon jo tilojen sekä kaupunkiympäristön suunnittelussa. Tilanne on tällä hetkellä melko huono varsinkin uusissakin ikäihmisten asumispalveluihin tarkoitetuissa rakennuksissa.

Hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyö nostetaan teemassa vahvasti esiin. On kuitenkin huomioitava, että yhteistyön malli tai esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvien tehtävien toteuttamisvastuut eivät ole vielä selvillä. Lopullisen yhteistyömallin muotoutuminen vie aikaa ja päävastuu tämän mallin rakentamisesta tulee olla kunnilla ja hyvinvointialueilla.

Teeman tavoitteena 14 on ”Helteen terveyshaitat on tunnistettu erityisesti kaupunkien lämpösaarekealueilla ja niihin sopeutuminen eri hallinnonaloilla ja seuranta on kehittynyt vuoteen 2030 mennessä”. Tätä tavoitetta mitataan seuraavasti: ”Kansallinen toimintasuunnitelma helteiden terveyshaittojen ehkäisemiseksi on valmis ja liitetty hyvinvointialueiden ja kuntien terveyden edistämisen strategioihin ja toimintasuunnitelmiin, alue- ja kaupunkisuunnitteluun sekä pelastustoimen toimintasuunnitelmiin”. Kyseisen tavoitteen toimenpiteenä 14.1 on laatia edellä mainittu kansallinen toimintasuunnitelma helteen terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Panostukset kansalaisten osaamiseen tulisi liittää osaksi kansallista sopeutumissuunnitelmaa. Jo eläkkeelle siirtyville tulisi kohdennetusti saada informaatiota hellehaittojen ennaltaehkäisystä asumisessa korjausrakentamisen sekä eläkevuosien asunto-osakkeiden hankinnan tueksi.

Porvoon kaupunki pitää tärkeänä, että myös kunnat otetaan aktiivisesti mukaan kansallisen toimintasuunnitelman valmisteluun. Etenkin, jos tarkoitus on yhteensovittaa suunnitelman sisältö kuntien omiin suunnitelmiin ja kunnan toimintaan. Porvoon kaupunki katsoo kuitenkin, ettei valtion pidä erikseen nimetä, missä kunnan strategioissa ja suunnitelmissa kansallisen toimintasuunnitelman sisältö tulee huomioida. Kunnilla pitää säilyä päätäntävalta siitä, miten kansallisen toimintasuunnitelman sisältö integroidaan osaksi kunnan toimintaa.

Porvoon kaupunki muistuttaa vielä kerran kesällä lausunolla olleesta ilmastolain uudistuksista ja sen myötä kunnille mahdollisesti tulevasta veloitteesta laatia kuntakohtainen ilmastosuunnitelma. Mikäli vähimmäisvaatimukseen sisältyisi myös ilmastomuutokseen sopeutuminen, olisi ilmastosuunnitelma luonnollinen paikka huomioida ilmastomuutoksen hillitsemiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumisen toimet, myös terveyden suojelun osalta.

10. Näkemyksenne teemasta 'Kulttuuriperinnön ja –ympäristön suojelu' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Kulttuuriperinnön ja -ympäristön suojelusta on teksti varsin yleistä. Suurin puute on, että ehdotus tunnistaa hyvin heikosti kulttuuriympäristön kasvullisen osan. Kulttuurimaisema ja perinnebiotoopit

mainitaan, mutta niissäkään ei kuvaudu, että kulttuuriympäristö muodostuu elollisesta ja rakennetusta osasta. Ilmastonmuutos vaikuttaa kumpaankin osaan olosuhteiden muutoksena. Toisen osan toiselle tuomaa suojavaikutusta ei mainita. Nämä suojavaikutukset olisivat kuitenkin hyvin tärkeitä muutokseen sopeutumisen keinovalikoimassa. Koska kulttuuriympäristöjen kasvullista osaa ei ole riittävästi huomioitu, se puuttuu ohjelman tavoitteista, mittareista ja keinoista.

Kulttuurimiljöön vanha eliölajisto jää myös täysin huomiotta ehdotuksessa. Vanhaa lajistoa ei tunnisteta arvokkaaksi luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta, eikä potentiaaliseksi suojavaikutusten saavuttamisen kannalta. Kulttuurimiljöön vanha eliölajisto on kuitenkin hyvin arvokasta materiaalia ilmaston muutoksiin sopeutumisessa. Se on perimältään sopeutunutta pohjoisiin olosuhteisiin.

11. Näkemyksenne teemasta 'Alue- ja kuntatason ilmatoriskien hallinta' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Kuntien vastuuta usein korostetaan, kun on puhe ilmastotyöstä tai ilmastonmuutokseen sopeutumisesta. Ja totta on, että kunnilla on näissä suuri rooli ja merkitys. Vastuun ja käytettävissä olevien resurssien suhde ei ole kuitenkaan tasapainossa ja hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset kuntatalouteen eivät paranna tätä tilannetta. Lisävelvollisuuksia ei voida asettaa ilman kuntatalouden huomioon ottamista.

Tästä syystä niin ilmastonmuutoksen hillintään kuin sopeutumiseenkin tähtäävillä lisärahoitusmahdollisuuksilla on erittäin tärkeä rooli kunnille. Rahoitusinstrumenttien tulee kuitenkin olla riittävän kevyitä kuntien suuntaan, jotta kunnilla on mahdollisuus hakea rahoitusta nykyisillä resursseillaan. Rahoitusinstrumenteissa on myös huomioitava, että projektit edellyttävät usein projektityöntekijän rekrytointia eikä tätä mahdollisuutta tule sulkea pois rahoitusehdoissa.

Kuntien lisäksi myös hyvinvointialueilla ja pelastuslaitoksilla on merkittävä vastuu ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökulmasta. Tästä syystä on varattava riittävä lisärahoituksen mahdollisuus myös hyvinvointialueiden ja pelastuslaitosten suuntaan, jotta luonnoksessa esiin nostettu ja korostettu hyvinvointialueiden ja kuntien välinen sopeutumiseen tähtäävä yhteistyö on käytännössä mahdollista toteuttaa.

Alue- ja kuntatason ilmatoriskien hallinnan teeman alla nostetaan toimenpiteenä esiin myös Porvoon kaupungin lausunnossaan korostama ilmastolain uudistus ja lain vahvistaminen kunnille asetettavan ilmastosuunnitelmia koskevan sisältövaatimusveloitteen osalta. Porvoon kaupunki kannattaa tätä.

12. Näkemyksenne teemasta 'Tietopohjan vahvistaminen ja tiedon jalkauttaminen' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Yhtenä teeman tavoitteena on sää- ja ilmastonmuutosriskeihin ja sopeutumiseen liittyvän tietopohjan vahvistaminen järkevällä tavalla, ja tutkimustiedon saatavuuden varmistaminen

loppukäyttäjille vuoteen 2027 mennessä. Tavoitteen yksi seurantamittareista on ”Vaikutustietokanta olemassa”.

Tavoitteena on myös menetelmien kehittäminen sopeutumistoimien kustannustehokkuuden, -vaikuttavuuden ja oikeudenmukaisuuden arviointiin.

Porvoon kaupunki pitää teeman tavoitteita onnistuneina, erityisesti, kun tietopohjaa vahvistetaan tieteelliseen tietoon pohjaten. Porvoon kaupunki haluaa kuitenkin korostaa, että vaikutustietokannan avoimuus kaikille loppukäyttäjille, kunnat mukaan lukien, on varmistettava tiedolla johtamisen varmistamiseksi. Tavoitteena tulisi olla myös rajapintojen mahdollistaminen ja käyttöönotto avoimen vaikutustietokannan yhteydessä. Tällä varmistetaan myös Porvoon kaupungin aiemmin lausunnossaan esiin nostama ja teeman tavoitteissakin mainittu vaikuttavuus.

Porvoon kaupunki kaipaa myös tavoitteita liittyen siihen, miten tietoa ja dataa tullaan lisäämään esimerkiksi sensoreiden avulla. Toisin sanoen, ei vaan kerätä ja yhdistetä jo olemassa olevaa dataa, vaan mahdollistetaan myös uuden datan kerääminen. Samaten kaivataan toimenpidettä, jossa pohditaan tiedon hyödyntämistä ennakointimallien avulla. Ei siis vain yhdistetä jo olemassa olevaa dataa, vaan kehitetään ennakointimallit, joiden avulla voidaan tarkastella riskejä esimerkiksi rankkasateiden saapuessa Suomen yli.

13. Näkemyksenne teemasta 'Viestintä ja vuorovaikutus' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

-

14. Näkemyksenne teemasta 'Kansainvälinen yhteistyö' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

-

15. Näkemyksenne teemasta 'Sopeutumisen seuranta ja arviointi' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Porvoon kaupungilla ei ole teeman tavoitteista ja toimenpiteistä huomautettavaa. Porvoon kaupunki kuitenkin muistuttaa, että vaikka seuranta on haasteellista, tulisi sitä tehdä kaikilla tasoilla kokonaiskuvan luomiseksi: sopeutumistoimien ja -politiikan toimeenpano, niiden vaikutukset sekä varsinainen sopeutumiskyky.

16. Näkemyksenne luvun 2.5.13 lisäselvitystä vaativista toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

-

17. Miten arvioisitte suunnitelman toimenpiteiden vastuuttamista? Mahdolliset toimenpidekohtaiset ehdotuksenne toteuttajien lisäämiseksi tai poistamiseksi?

Porvoon kaupungin arvio suunnitelman toimenpiteiden vastuuttamisesta on esitetty teemakohtaisesti edellä. Samoin mahdolliset toimenpidekohtaiset ehdotukset toteuttajien lisäämiseksi tai poistamiseksi.

18. Millaisena näette oman organisaationne tai edustamanne tahon roolin sopeutumissuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisessa?

Kuten luonnoksessakin tuodaan esiin, on kunnilla merkittävä rooli yhteiskunnan ilmastonmuutoksen sopeutumisen näkökulmasta. Yhteiskunnassa on kuitenkin muitakin toimijoita (valtio, hyvinvointialueet, elinkeinoelämä jne.) ja näiden toimijoiden vastuut on tunnistettava. Porvoon kaupunki tiedostaa omalta osaltaan vastuunsa, mutta haluaa korostaa sitä, ettei kuntia voida yksin pitää ratkaisuna näin laajaan yhteiskunnalliseen ja globaaliin haasteeseen. Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen edellyttävät laajaa yhteistyötä ja tämä yhteistyö pitää olla myös riittävällä tasolla resursoitu. Kuntien talous tulee heikkenemään käynnissä olevan hyvinvointialueuudistuksen takia ja tämä tulisi huomioida myös niissä velvoitteissa, joita valtion taholta kunnille suunnitellaan.

19. Tarkemmat huomiot vaikutustenarvioinnista (Luku 2.6)

Luonnoksessa esitetty vaikutustenarviointi on liian kevyt eikä se tarpeeksi kerro suunnitelman vaikuttavuudesta, erityisesti taloudellisten vaikutusten osalta. Terveydellisten ja sosiaalisten vaikutusten osalta tulisi laajemmin käsitellä ilmastonmuutoksen mukanaan tuomia terveyshaittoja eikä keskittyä ainoastaan helteisiin. Myös esimerkiksi ekologisen kestävyuden näkökulmaa tulisi vaikutustenarvioinnissa käsitellä laajemmin.

20. Muut huomiot suunnitelmaluonnoksesta.

-

Päivärinta Sanna-Mari
Porvoon kaupunki